

SØNDAG D. 20. DECEMBER 2009 - 4. søndag i advent

Prædiken af Søren P. Grarup

Indgangslæsning: Esajas Bog kap. 59 v. 1

Gammeltestamentlig læsning : Esajas Bog kap. 12.

PRÆDIKENTEKST: **JOHANNESVANGELIET KAP. 3 V. 25-36**

Udgangslæsning: 2. Korinterbrev kap. 1 v. 18-22

Salme før og efter prædikenen:

DE LEVENDES LAND
af N.F.S. Grundtvig 1824.

(Før prædikenen strofe 1-7)

1. Jeg kender et land,
hvor håret ej gråner, og tid har ej tand,
hvor solen ej brænder, og bølgen ej slår,
hvor høsten omfavner den blomstrende vår,
hvor aften og morgen går altid i dans
med middagens glans.

2. O dejlige land,
hvor glasset ej rinder med tårer som sand.
hvor intet man savner, som ønske er værd,
hvor det ikkun fattes, som smertede her!
Hvert menneske søger med længsel i bryst
din smilende kyst.

3. Forjættede land!
Du hilses i morgenens spejklare strand,
når barnet mon skue din skygge fuldskøn
og drømmer, du findes, hvor skoven er grøn,
hvor barnet kan dele med blomster og siv
sit smil og sit liv.

4. O flygtige drøm
om evigheds-øen i tidernes strøm,
om templet for glæden i tårernes dal,
om halvgudelivet i dødningsesal!
Med dig fra de fleste henfarer på stand
de levendes land.

5. O skuffende drøm!
Du skinnende boble på tidernes strøm!
Forgæves dig skjalden med mund og med pen
af glimrende skygger vil skabe igen.
Når skyggen er ligest, da hulker de små,
som stirrer derpå.

6. Fortryllende drøm
om evigheds-perlen i tidernes strøm!
Du gækker de arme, der søger omsonst,
hvad hjertet begærer, i billed og kunst,
så varigst de kalder, hvad sikkert forgår
som timer og år.

7. O kærligheds Ånd!
Lad barnlig mig kysse din strålende hånd,
som rækker fra Himlen til jorderigs muld
og rører vort øje med fingre som guld,
så blålig sig hæver bag buldrende strand
det dejlige land!

(Efter prædikenen strofe 8-13)

8. O himmelske navn,
som åbner for vores din hellige favn,
så Ånden, usmittet, kan røre ved støv
og levendegøre det visnede løv!
O, lad mig nedknæle så dybt i mit ler,
at Gud mig kun ser!

9. O vidunder-tro,
som slår over dybet den hvælvede bro,
der isgangen trodser i buldrende strand
fra dødningshjem til de levendes land!
Sid lavere hos mig, du højbårne gæst,
det huer dig bedst!

10. Letvingede håb!
Gudbroder, genfødt i den hellige dåb!
For rejserne mange til landet bag hav,
for tidender gode, for trøsten, du gav,
lad så mig dig takke, at glæde jeg ser,
når håb er ej mer!

11. O kærlighed selv,
du rolige kilde for kræfternes elv!
Han kalder dig Fader, som løser vort bånd,
al livskraft i sjælen er gnist af din Ånd,
dit rige er der, hvor man død byder trods,
det komme til os!

12. Vor Fader så huld!
Du gerne vil trone i templet af muld,
som Ånden opbygger i Midlerens navn,
med rygende alter i menneskefavn,
med himmellys-bolig af gnisten i løn
til dig og din Søn.

13. O kristelighed!
Du skænker vort hjerte, hvad verden ej ved,
hvad svagt vi kun skimter, mens øjet er blåt,
det lever dog i os, det føler vi godt:
Mit land, siger Livet, er Himmel og jord.
hvor kærlighed bor.

Da man for - jeg kan ikke huske, hvor mange hundrede år det er siden - skulle fastlægge en dag at fejre Jesu fødsel - for den er jo ikke så nøje dateret i evangelieberetningerne - da valgte man at placere den midt i en fest, som var der i forvejen. Næmlig det hedenske solhverv, som blev fejret på forskellig vis over det meste af "da-kendte verden", som det hedder.

Man gjorde det vel af to grunde. Den ene grund var, at man regnede med, at den kristne fejring af Jesu fødsel ville udkonkurrere det hedenske solhverv - og det er vel i det store og hele sket, sådan da, ikke mindst ved, at man i tidens løb har nytolket mange gamle solhvervsskikke og givet dem et mere eller mindre kristeligt indhold.

Den anden grund var vel, at netop solhvervet og Jesu fødselsdag havde noget til fælles, nemlig lysets frembrud - der tændes et håb. Et håb om et liv, der var bedre end det vintermørke, der gjorde livet så besværligt, indestængt, deprimerende, mærket af døden. Der tændtes et håb om et liv, der er bedre end det slidsomme mørke, hvor mennesker er overladt til selv og ved egen kraft at opnå gudernes gunst eller i det mindste undvige deres vrede og måske opnå en billet til Valhalla - - eller oversat, for os, der ser TV2's julekalender : Et håb om et bedre liv end "ikke-livet" i Thorsens fyrkælder - et håb om en anden verden - et ganske andet land.

Og i det lys, der brød frem, hvor evangeliet om Jesus fik tag i menneskehjerner, dér kunne Grundtvig skrive : Jeg kender et land.

Vi sang lige før de første syv strofer af den og gjorde den til en adventssalme - en håbs-salme. For det er jo det land, vi kan drømme om og håbe på i en adventstid, hvor vi dagligt hører om krig og nød og om verdensledere, der hellere vil hytte eget skin og national profil frem for at tage vare på globale klimaudfordringer. Det er det land, vi kan drømme om og håbe på, når vi møder mennesker, der har svært ved at få tilværelsen til at hænge sammen, og mennesker, som oplever advent og jul som den tungeste og mørkeste tid, fordi de ikke har nogen at dele den oblogatoriske juleglæde med, eller de kan ikke leve op til normerne for, hvordan den skal udtrykkes i ting og mad og glimmerstads. Og det er det land, vi drømmer om og måske tør håbe på, når vi føler vort åndelige liv tørlagt til ørken, og synes at vor bøn kun når til loftet - - et eller andet sted må der være hul i det loft.

Vi er ikke ene om at drømme og håbe. Mange mennesker forsøger at bygge bro til De levendes Land af alle mulige til rådighed værende religiøse byggeklodser - men for enden af broen finder man kun sin egen tomhed og magtesløshed.

Og så er der dem, der holdt op med at håbe, og nøjes med at pynte tilværelsen op med ting eller præstationer, som belønnes med andres ros.

Nogle holder helt op med at drømme - for det synes for barnligt eller for naivt at drømme om en anden verden end Thorsens fyrkælder.

Og på sin vis har de ret. For det land er så langt borte fra vor verden, at ingen kan rejse derhen. - Hvad enten vi kalder det land for Valhalla, Nirvana eller Himlen. Ud af os selv kan vi kun drømme - vel en fortryllende drøm, men både flygtig og skuffende, som Grundtvig skrev i nogle af de vers, vi ikke sang. For hvis vi ud af egen drift og kraft og evne og godhed og fromhed skulle nå frem til det land, så kunne det være fuldstændig ligegyldigt, om vi kaldte det asernes Valhalla, eller østens Nirvana eller Himlen bag stjernerne - vi ville aldrig nå dertil. Set fra Thorsens fyrkælder findes det land i bedste fald kun som en førløjet drøm. Så langt er der.

Det er denne uendelige, uovervindelige distance, Johannes Døberen prøver at beskrive, når han i dagens tekst siger : " Den, der er af jorden, er jordisk og taler af jorden. Den, der kommer fra Himlen, er over alle."

Det kunne næsten være en bekræftelse af det fornuftige i at opgive drømmen og håbet - hvis ikke han i samme åndedrag fortalte os, at det umulige er sket. Distancen er overvundet.

Der er bygget en bro til De levendes Land. Nej, en bro FRA De levendes Land.
Gud har overvundet distancen. Guds Søn er kommet til os, udsendt af Gud.

Johannes' ord kommer som et svar i en diskussion om renselse.

Men nej, distancen er ikke overvundet, fordi - eller som belønning for at mennesker har rensset sjælene i Johannes' dåb. Eller fordi man med sohvervsblus jager det onde på flugt - eller fordi man er religiøs eller åndelig, og tror, at der er mere mellem himmel og jord - eller fordi vi er åh så kirke på den åh så rigtige måde - eller fordi man med julekort og gaver og fest og god mad betyder hinanden samhørighed og kærlighed på trods af et helt års småfortræd og forsømmelser - eller hvordan vi nu kan forsøge at rense os, så vi kan fortjene en fribillet til de levendes slaraffenland, eller hvad det er, vi alt for småt drømmer om.

Nej, vi bygger ingen bro til De levendes Land.

Men Gud har gjort det umulige og har bygget broen fra De levendes Land til alle os i Thorsens fyrkælder. Fordi han vil, at vi skal fange drømmen, tændes af håber, finde broen og gå over den til et liv med Gud, et liv hos Gud i De levendes Land.

Vi får foræret denne tekst og dette tema netop i dag - 4. søndag i advent, for at vi skal løfte blikket og se, at der er et håb, der er større, end de bekymringer, der netop i denne tid så let stopper sind og sans og hjerter til -

- bekymringer om julekort og gaver og leverpostej, som vi ikke synes, vi kan nå -
- der er et håb, der er større end vor egen åndelige tomhed, når vi ikke kan finde hullet i loftet -
- der er et håb, der er større end vor egen rådvildhed over for tidens religiøse forvildelser -
- der er et håb, der er større end vor egen magtesløshed over for verdens ondskab og vold og krig -
- der er et håb, der er større end verdensledernes uvilje til tage ansvar for vor klode -
- der er et håb, der er større end den alt for korte rækkevidde af vor egen kærlighed -
- der er et håb, der er større og højere, end jordens dybeste elendighed er dyb.

Der er et håb, som er mere end en flygtig, skuffende drøm - fordi det ikke beror på, hvad vi kan og ikke kan, eller hvad vi er eller ikke er, eller hvad vi gør eller ikke gør - men alene på dette, at Gud greb ind.

Gud, den evige, hellige, almægtige, skabte ud af kærlighed dette univers og denne lille klode.

Ud af kærlighed gav han os mennesker at leve her - og ud af kærlighed gav han os alt, vi behøver at leve af og leve for.

Vi vendte ham ryggen og trådte hans kærlighed ned ved at gøre os selv til guder og forsøge selv at skabe de levendes land for os selv på hinandens bekostning. Og afstanden til De levendes Land blev uovervindelig.

På trods blev Gud ved og ved at øse sin kærlighed ud over jorden - og vi blev ved og ved at træde den ned.

For enden af vor drøm fandtes kun Thorsens fyrkælder.

Men Gud ville det anderledes, og han gjorde det umulige - trådte ind i vor verden som en af os - julens evangelium er, at Gud har bygget en bro fra De levendes Land til vor verden. Her levede han vort liv, gik ned i lidelsens og dødens dybeste mørke - og opstod til livet. Dér byggede han broen fra os til Gud, fra vor jord til De levendes Land - den bro, der hedder troen på Jesus Kristus.

Den tro bæres ikke oppe af flygtige, skuffende drømme, men af Helligånden, af Gud selv.

Og den, der vover at træde ud på den bro, vil opdage, at han allerede er i De levendes Land.

Derfor kan Grundtvig synge - og vi kan synge : Mit land, siger Livet, er Himmel og jord, hvor kærlighed bor.

At forkynde evangeliet er egentlig en ret umulig opgave. For den, der er af jorden, er jordisk og taler jordisk. Derfor ville alle mine ord om De levendes Land og om broen dertil blot være, hvad de er i sig selv: Forblommede poetiske vendinger i åndelig skysovs - - hvis ikke det var en endnu større realitet, at "Kærligheds Ånd" - Gud Helligånd - "... rækker fra Himlen til jorderigs muld og rører vort øje med fingre som guld," så vi kan se De levendes Land.

Derfor skal jeg nu tie stille, og vi skal bruge lidt tid i stilhed for at spejde og se - ikke efter vore egne flygtige drømme eller vore egne alt for lave håb - men efter det land, som kærlighedens Ånd åbner vore øjne for.